

A ROUND-TABLE DISCUSSION ON AUDIT OF FINANCING OF POLITICAL PARTIES AND ELECTION CAMPAIGNS

**“Further improvement of administrative capacities
and external audit efficiency of the State Audit Office”
MK 13 IPA FI 01 17 R**

This project is funded by the European Union

**A ROUND-TABLE DISCUSSION ON AUDIT OF
FINANCING OF POLITICAL PARTIES AND
ELECTION CAMPAIGNS**

**“Further improvement of administrative capacities and
external audit efficiency of the State Audit Office”**

**ТРКАЛЕЗНА МАСА ЗА РЕВИЗИЈА НА
ФИНАНСИРАЊЕТО НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ И
ИЗБОРНИТЕ КАМПАЊИ**

**„Понатамошно зајакнување на капацитетите и
ефикасноста на Државниот завод за ревизија за вршење
на надворешна ревизија“**

**TRYEZË E RRUMBULLAKËT PËR AUDITIMIN DHE
FINANCIMIN E PARTIVE POLITIKE DHE FUSHATAVE
ZGJEDHORE**

**“Forcimi i mëtutjeshëm i kapaciteteve dhe efikasitetit të
Zyrës Shtetërore të Auditimit për kryerjen e auditimit të
jashtëm”**

MK 13 IPA FI 01 17 R

INTRODUCTION

On November 15th 2018, the State Audit Office organized in Skopje a round-table on audit of financing of political parties and election campaigns under the European Union funded twinning project “Further improvement of administrative capacities and external audit efficiency of State Audit Office”.

Financing of political parties and election campaigns is a complex issue that is challenging for any democratic country. It includes different challenges, such as sources of financing of political parties and electoral campaigns, observing the principle of equality when distributing public funding, fight against corruption.

The legal and institutional framework with regard to the audit of political parties and election campaigns, and the best practices in other Supreme Audit Institutions were in the focus of the round table.

Representatives of the EU Delegation, Members of Parliaments, as well as representatives of the Ministry of Finance, major political parties, State Election Commission, State Commission for Prevention of Corruption, OSCE and NGOs provided their contribution to the panel discussions.

ТРКАЛЕЗНА МАСА ЗА РЕВИЗИЈА НА ФИНАНСИРАЊЕТО НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ И ИЗБОРНИТЕ КАМПАЊИ

ВОВЕД

На 15 ноември 2018 година, Државниот завод за ревизија организираше во Скопје тркалезна маса за ревизија на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи во рамките на твининг проектот финансиран од Европската Унија „Понатамошно зајакнување на капацитетите и ефикасноста на Државниот завод за ревизија за вршење на надворешна ревизија“.

Финансирањето на политичките партии и изборните кампањи е сложена тема и претставува предизвик за секоја демократска земја. Бројни предизвици се опфатени, како изворите на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи, почитувањето на начелото на еднаквост при распределба на јавните средства, борбата против корупцијата.

Во фокусот на тркалезната маса беа правната и институционалната рамка за ревизија на политичките партии и изборните кампањи, како и најдобрите практики од другите врховни ревизорски институции.

Претставници на Делегацијата на ЕУ, пратеници, како и претставници на Министерството за финансии, големите политички партии, Државната изборна комисија, Државната комисија за спречување на корупција, ОБСЕ и НВО дадоа свој придонес во дебатата.

ТРИЕЗЕ Е РРУМБУЛЛАКЕТ ПËР АУДИТИМИН Е ФИНАНСИМИТ ТË ПАРТИВЕ ПОЛИТИКЕ ДНЕ ФУШАТАВЕ ЗГЈЕДНОРЕ

НУРЈЕ

Мë 15 нëнтор 2018, Зура Штетëроре е Аудитимит организои нë Шкуп триезë тë ррумбуллакët пëр аудитимин е финансимит тë партиве политике дне фушатаве згједноре нë куадër тë проектит тë бинјакëзимит тë финансuar nga Bashkimi Evropian “, forcimi i mëtejshëm i kapaciteteve dhe efikasitetit të Zyrës Shtetërore të Auditimit për auditim të jashtëm “.

Financimi i партиве политике дне фушатаве згједноре ëштë нjë темë комплексе дне нjë сфидë пëр çдо vend demokratik. Sfidat e shumta janë тë mbuluara, si burimet e финансимит тë партиве политике дне фушатаве згједноре, duke respektuar parimin e barazisë нë shpërndarjen e burimeve publike, luftën kundër korrupsionit.

Fokusi i триезës ishte korniza ligjore дне институционале пëр аудитимин е партиве политике дне фушатаве згједноре, si дне практикат më тë mira nga institucionet e tjera supreme тë аудитимит тë lartë.

Përfaqësues i Delegacionit të BE-së, deputetë дне përfaqësues тë Ministrisë së Financave, partitë e mëdha politike, Komisioni Shtetëror Zgjedhor, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, OSBE-ja дне OSHC-të kontribuar нë debat.

MAIN MESSAGES

WHY SHOULD WE AUDIT POLITICAL PARTIES AND ELECTION CAMPAIGNS

Talat Xhaferi - President of the Parliament of North Macedonia

“Financing of political parties and election campaigns is an issue that concerns even highly developed democratic countries with functional institutions as they are not shielded from abuse of public funds and funds from other sources. Thus, they are subject to constant control by the audit institutions...”

Samuel Žbogar - Head of the European Union Delegation to the North Macedonia

“... Financing of political parties and campaigns is perceived by the general public as an activity with high risk for corruption... ... unregulated funding creates a grey zone that affects politics and integrity of public sector.”

Naser Ademi – Deputy Auditor General of the SAO of North Macedonia

“...Through the discussions, to contribute to promote the role of the State Audit Office in ensuring greater accountability and transparency in financing of political parties and election campaigns, as well as in strengthening the supervisory role of the Parliament with respect to public finances.”

Tzvetan Tzvetkov - President of the Bulgarian NAO

“... we will identify the possibilities for improving the financial control of political parties by using modern IT products and involving the civil society in the processes.”

КЛУЧНИ ПОРАКИ

ЗОШТО ТРЕБА ДА СЕ ВРШИ РЕВИЗИЈА НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ И ИЗБОРНИТЕ КАМПАЊИ

ТАЛАТ ЦАФЕРИ

Претседател на Собранието на Република Северна Македонија

„Финансирањето на политичките партии и изборните кампањи е прашање кое ги засега и високо развиените демократски држави со функционални институции бидејќи и тие не се имуни на можноста за злоупотреба на државните средства и средствата од други извори, и токму затоа се и предмет на перманентна контрола од страна на ревизорските институции...“

САМУЕЛ ЖБОГАР

Шеф на делегацијата на Европската унија во Република Северна Македонија

„...Јавноста гледа на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи како на активност со висок ризик за корупција.... нерегулираното финансирање создава сива зона што влијае врз политиките и интегритетот на јавниот сектор.“

НАСЕР АДЕМИ

Заменик на главниот државен ревизор на Државниот завод за ревизија на Република Северна Македонија

„...преку дискусии да придонесеме за унапредување на улогата на Државниот завод за ревизија во обезбедување на поголема отчетност и транспарентност во финансирањето на политичките партии и изборните кампањи, како и за зајакнување на надзорната улога на Собранието во јавните финансии.“

ЦВЕТАН ЦВЕТКОВ

Претседател на ВРИ на Бугарија

„...ќе идентификуваме можности за подобрување на финансиската контрола на политичките партии со користење на модерни информатички производи и со вклучување на граѓанското општество во процесот.“

MESAZHET KRYESORE

PSE NEVOJITET NJË AUDITIM I PARTIVE POLITIKE DHE FUSHATAVE ZGEDHORE

TALAT XHAFERI

Kryetari i Parlamentit të Republikës së Maqedonisë së Veriut

“Financimi i partive politike dhe fushatave zgjedhore është çështje e cila i prek edhe shtetet e zhvilluara demokratike me institucione funksionale për arsye se edhe ato nuk janë rezistentë ndaj mundësisë për keqpërdorimin e mjeteve shtetërore dhe mjeteve nga burimet tjera, dhe pikërisht për këtë arsye janë objekt i kontrollit permanent nga ana e institucioneve revizore.“

SAMUEL ZHBOGAR

Shef i Delegacionit të Unionit Evropian në Republikën e Maqedonisë së Veriut

“... Opinioni e percepton financimin e partive politike dhe fushatave zgjedhore si një aktivitet me rrezik të lartë për korrupsion ... financimi i parregulluar krijon një zonë të përhimtë që ndikon në politikat dhe integritetin e sektorit publik“.

NASER ADEMI

Zëvendës i audituesit kryesor shtetëror në Zyrën e Auditimit të Republikës së Maqedonisë së Veriut

“...përmes diskutimeve të kontribojmë në promovimin e rolit të Zyrës Shtetërore të Auditimit në sigurimin e llogaridhënies dhe transparencës më të madhe në financimin e partive politike dhe fushatave zgjedhore, si dhe forcimin e rolit mbikëqyrës të Kuvendit në financat publike.“

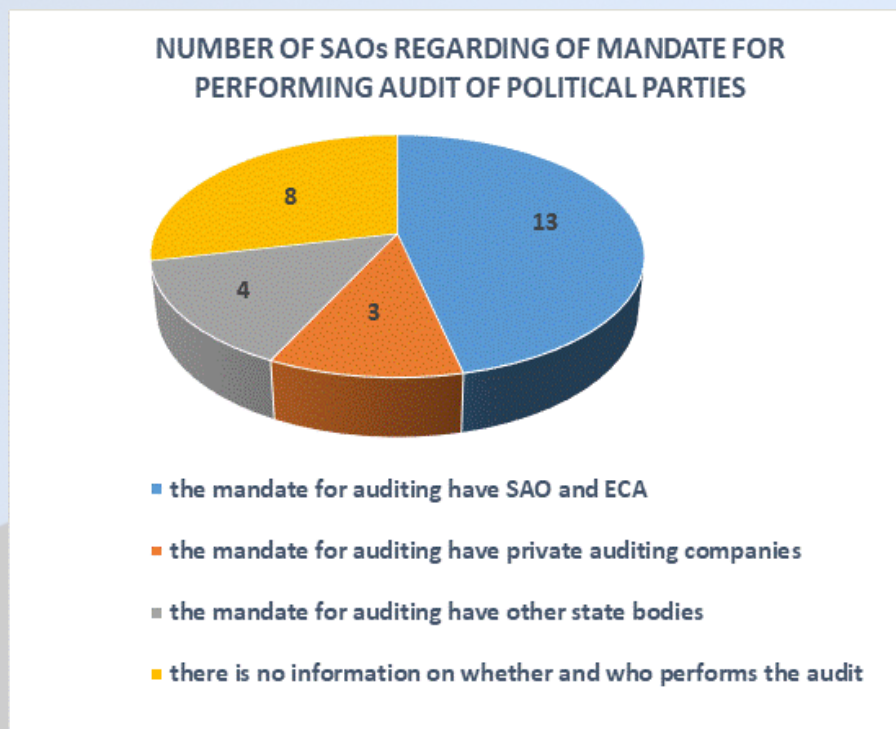
CVETAN CVETKOV

Kryetar i Zyrës Kombëtare të Auditimit të Republikës së Bullgarisë

“... ne do të identifikojmë mundësitë për përmirësimin e kontrollit financiar të partive politike duke përdorur produkte moderne të informacionit dhe duke përfshirë shoqërinë civile në proces.“

EU PRACTICES IN AUDIT OF POLITICAL PARTIES

The best EU practices related to Political Parties and Election Campaigns:

- The right to audit both regular party funding and election campaign funding;
- To have donations, loans, and accounts both internally and externally independently audited;
- To have prohibitions in the legislation for corporate money, cash contributions, anonymous contributions and to limit the contribution amounts;
- Foreign donations should either be limited or banned;
- To have one single person responsible for declaring, reporting of finances in a party and for a candidate;
- Have clear rules distinguishing between membership fees and donations (limits, and clear reporting);
- To regulate what types of in-kind contributions are allowed and to what extent they should be reported;
- Publishing audits;
- Making the identity of donors and amounts donated publicly available (there should be reasonable thresholds for which donation amounts are published listing the personal details of the contributors);
- Summaries of casework written by the enforcement body (to analyse funding schemes not only to check if numbers add up);
- The reports should include income and expenditure, debts and assets of the entire party organization at all levels (state and local headquarters);
- Proportional and flexible sanctions;
- The enforcement body having the independence, resources and rights to supervise, investigate and sanction.

ПРАКТИКИ ОД ЕУ ЗА РЕВИЗИЈА НА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ

Најдобри практики од ЕУ во однос на политичките партии и изборните кампањи:

- Право на ревизија на редовното финансирање на партиите и на финансирањето на изборните кампањи;
- Внатрешна и надворешна независна ревизија на донациите, заемите и сметките;
- Законска забрана на корпоративни средства, донации во готовина, како и анонимни донации, и ограничување на износите на донациите;
- Ограничени или забранети странски донации;
- Едно одговорно лице за пријавување и известување за финансирањето на политичката партија и кандидатот;
- Јасни правила за поделба на членарината и донациите (ограничувања и јасно известување);
- Дефинирање на типови донации во натура што се дозволени и на случаите кога тие треба да се пријават;
- Објавување на ревизиите;
- Јавно објавување на идентитетот на донаторите и износите што се донирале (треба да постојат разумни прагови чиешто надминување подразбира објавување на износот на донацијата, како и на личните податоци на донаторите);
- Резиме на разгледани предмети од страна на извршен орган (анализа на шемите за финансирање не само во поглед на совпаѓање на бројките);
- Извештаите треба да опфаќаат приходи и трошоци, долгови и активни средства на целокупната партиска структура (на сите нивоа – седиште и ограноци);
- Пропорционални и флексибилни санкции;
- Извршниот орган треба да има независност, ресурси и права за надзор, истражување и санкционирање.

ПРАКТИКАТ Е БЕ-СЃ ПЃР АУДИТИМ ТЃ ПАРТИВЕ ПОЛИТИКЕ

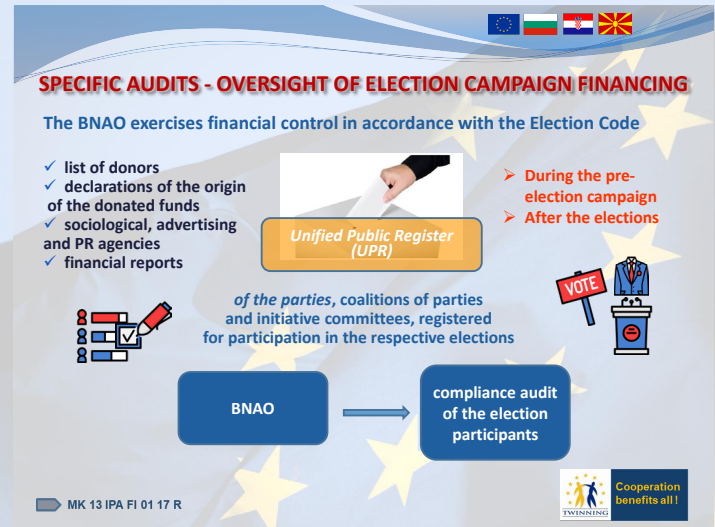
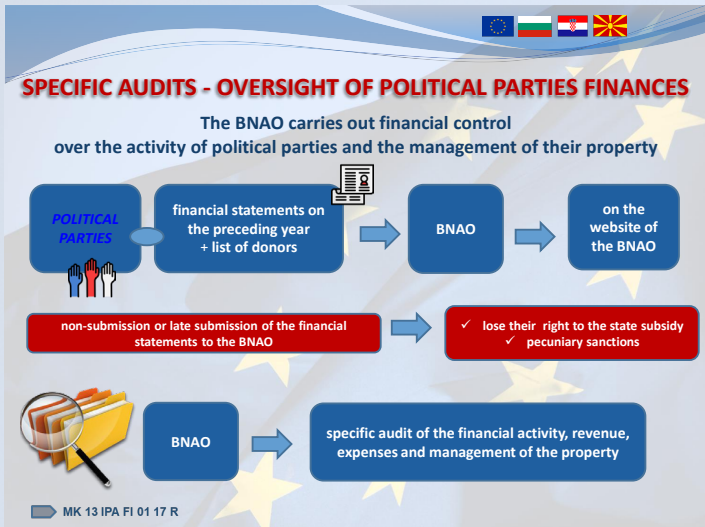
Практикат мЃ тЃ mira nga BE lidhur me partitЃ politike dhe fushatat zgjedhore:

- E drejta pЃr tЃ shqyrtuar financimin e rregullt tЃ partive dhe financimin e fushatЃs zgjedhore;
- Auditimi i brendshЃm dhe i jashtЃm i pavarur i donacioneve, huave dhe faturave;
- Ndalimi ligjor i aseteve tЃ korporatave, donacioneve tЃ parave tЃ gatshme, si dhe donacioneve anonime dhe kufizimit tЃ shumave tЃ donatorЃve;
- Donacione tЃ huaja tЃ kufizuara ose tЃ ndaluara;
- NjЃ person pЃrgjegjЃs pЃr raportimin dhe raportimin e financimit tЃ partisЃ politike dhe tЃ kandidatit;
- Rregulla tЃ qarta pЃr ndarjen e tarifave tЃ anЃtarЃsimit dhe donacioneve (kufizime dhe raportime tЃ qarta);
- PЃrcaktimi i llojeve tЃ donacioneve nЃ natyrЃ qЃ janЃ tЃ lejuara dhe nЃ rastet kur ato duhet tЃ aplikojnЃ;
- Botimi i auditimeve;
- Publikimi i identitetit tЃ donatorЃve dhe shumat e dhuruara (duhet tЃ ketЃ pragje tЃ arsyeshme qЃ tejkalojnЃ zbulimin e shumЃs sЃ donacionit, si dhe tЃ dhЃnat personale tЃ donatorЃve);
- NjЃ pЃrmbledhje tЃ artikujve tЃ shqyrtuar nga njЃ organ ekzekutiv (analiza e skemave tЃ financimit jo vetЃm nЃ aspektin e shifrave tЃ pЃrputhshme);
- Raportet duhet tЃ pЃrfshijnЃ tЃ ardhurat dhe shpenzimet, borxhet dhe aktivet e strukturЃs pЃrgjithshme tЃ partisЃ (nЃ tЃ gjitha nivelet - selinЃ dhe degЃt);
- Sanksione proporcionale dhe fleksibile;
- Trupi ekzekutiv duhet tЃ ketЃ pavarЃsi, burime dhe tЃ drejta pЃr tЃ mbikЃqyrur, hetuar dhe sanksionuar.

CHALLENGES AHEAD FOR THE SUPREME AUDIT INSTITUTIONS THE BNAO EXPERIENCE

Scope of the Political Parties Act

- organisation and functioning of the accounting system and drawing up the reporting forms under the Accountancy Act;
- lawfulness of the revenues collected and expenditures incurred;
- lawful management of the property provided to the party;
- establishing, maintaining and updating a public register for political parties.

Effects from the Financial Control

- Providing recommendations for improved financial activity, incl. exercising control over their implementation of the recommendations;
- Notifying the competent authorities - regional governor or mayor for unlawful management of the provided assets;
- Imposing sanctions in case of violations in the application of the Political Parties Act and the Election Code;
- Notifying the Prosecutor's Office in the presence of data for crimes committed or the State Financial Inspection Agency in case of financial violations identified;
- Informing the public and the media about the state of financial activity of the political parties.

Audit Scope under the Election Code

- sources of financing and observing the regulated financing and assistance bans;
- the legality of the costs for preparation and participation in the elections, including cross checks;
- observing the defined thresholds for financing in the pre-election campaigns;
- following the requirement for payments made via bank transfer for income and costs exceeding 1000 BGN;
- compliance between the form and content of the reports submitted for participation in the pre-election campaigns;
- presenting data for the bank account within the legally set terms;
- credibility of the information and its regular submission to the Unified Public Register under the Election Code to the National Audit Office.

ИДНИ ПРЕДИЗВИЦИ - ИСКУСТВОТО НА БУГАРСКИОТ НАЦИОНАЛЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Опфат на Законот за политичките партии

Организирање и работа на сметководствениот систем, како и пополнување на обрасците за известување според Законот за вршење на сметководствени работи; законитост на собраните приходи и пријавените трошоци; законско управување со имотот што е бил доделен на партијата; воспоставување, управување со јавен регистар на политички партии и негово одржување.

Опсег на ревизијата според Изборниот законик

Извори на финансирање и надзор на регулираното финансирање и забраните за поддршка; законитост на трошоците за подготовка и учество на изборите, вклучувајќи и вкрстени проверки; следење на дефинираните прагови за финансирање на предизборните кампањи; следење на критериумот за плаќања преку банкарски трансфери, за приходи и трошоци што надминуваат 1000 бугарски лева (BGN); усогласеност на формата и содржината на извештаите што се поднесуваат за учество во предизборните кампањи; претставување податоци за банкарската сметка во рамките на законски определениот рок; кредибилитет на информациите и нивно редовно доставување до унифицираниот јавен регистар според Изборниот законик, до Националниот завод за ревизија.

Ефекти од финансиската контрола

Обезбедување препораки за подобрување на финансиските активности, вклучувајќи и контрола на спроведувањето на препораките; Известување на надлежните органи – локалната власт или градоначалникот за незаконско управување со обезбедените средства; Изрекување санкции во случај на прекршувања на Законот за политичките партии и Изборниот законик; Известување на Јавното обвинителство за постоење податоци што укажуваат на сторени кривични дела, или на државниот орган за финансиска инспекција доколку се утврдени финансиски прекршоци; Информирање на јавноста и медиумите за финансиските активности на политичките партии.

SFIDAT E ARDHSHME - EKSPERIENCA E ENTIT KOMBËTAR PËR AUDITIM

Përfshirje e Ligjit për partitë politike

Organizimin dhe funksionimin e sistemit të kontabilitetit, si dhe plotësimi i formularëve për raportim sipas Ligjit për kryerjen e veprimtarisë së kontabilitetit; ligjshmëria e të hyrave të mbledhura dhe kostot e raportuara; menaxhimin ligjor të pasurisë së caktuar për palën; themelimi, menaxhimi dhe mirëmbajtja e një regjistri publik të partive politike.

Përfshirja e auditimit sipas Kodit zgjedhor

Burimet e financimit dhe mbikëqyrjes së ndalimeve të financimit të rregulluar dhe ndalimit për mbështetje; Ligjshmëria e harxhimeve të përgatitjes dhe pjesëmarrjes në zgjedhje, duke përfshirë edhe kontrollet ndër-kontrolluese; Monitorimi i pragjeve të përcaktuara për financimin e fushatave zgjedhore; Ndjekje e kriterit për pagesat nëpërmjet transfereve bankare, për të ardhurat dhe shpenzimet që tejkalojnë 1,000 BGN; Pajtueshmërinë e formës dhe përmbajtjes së raporteve të paraqitura për pjesëmarrje në fushatat zgjedhore; Paraqitjen e të dhënave për llogarinë bankare brenda afatit ligjor të përcaktuar; Besueshmërinë e informacionit dhe paraqitjen e tyre të rregullt në regjistrin publik të unifikuar sipas Kodit Zgjedhor, tek Zyra e Auditimit Kombëtar.

Efektet nag kontrolli financiar

Sigurimi i rekomandimeve për përmirësimin e aktiviteteve financiare, duke përfshirë kontrollin e zbatimit të rekomandimeve; Njoftimi i autoriteteve kompetente - qeverisë lokale ose kryetarit të bashkisë për menaxhimin e paligjshëm të fondeve të siguruara; vendosjen e sanksioneve në rastet e shkeljeve të Ligjit për Partitë Politike dhe Kodit Zgjedhor; Njoftimi i Zyrës së Prokurorit Publik për ekzistimin e të dhënave që tregojnë veprat penale të kryera ose organin shtetëror për inspektim financiar, nëse janë krijuar shkelje financiare; Informimi i opinionit dhe mediave rreth aktiviteteve financiare të partive politike.

CHALLENGES AHEAD FOR THE SUPREME AUDIT INSTITUTIONS THE SAO OF CROATIA EXPERIENCE

RISK AREAS IN AUDITING POLITICAL PARTIES

- Risk areas have been set out in the **Guidelines for the Audit of Political Parties**
- They are described in the **Financial Audit Planning Templates**
- Risk register

Božo Vuletić-Antić -
Junior PL

Nediljka Rogošić -
Component Leader

Irregularities:

- Not all the prescribed financial statements are prepared/submitted nor prepared in a prescribed manner - the data presented in the financial statements do not correspond to the data in the business records;
- Business records are not kept;
- The occurred transaction are not registered;
- Not all assets and liabilities are included into a list of assets and liabilities;
- The list of assets and liabilities is not done at all/condition on the date of the balance sheet, is not in compliance with the actual condition;
- Legal representative didn't establish the date of making the list;
- Income and claims are not recorded in the business books nor are reported in the financial statements;
- Failing to report any donation paid from ineligible sources;
- Failing to keep records and issue receipts for received donations;
- Donations from unauthorized sources have not been reported;
- Some expenditures can not be confirmed that they are related to the achievement of the goals;
- The services provided are not accompanied by specifications of the services rendered.

ИДНИ ПРЕДИЗВИЦИ ЗА ВРХОВНИТЕ РЕВИЗОРСКИ ИНСТИТУЦИИ - ИСКУСТВОТО НА ХРВАТСКИОТ ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Неправилности:

- Сите предвидени финансиски извештаи не се подготвуваат/доставуваат според пропишаната форма – податоците во финансиските извештаи не соодветствуваат секогаш со податоците во сметководствената евиденција;
- Нема соодветна сметководствена евиденција;
- Реалните трансакции не се евидентирани;
- Сите средства и обврски не се евидентирани во соодветните табели;
- Воопшто не се води евиденција на средствата и обврските/состојбата на датумот на изработката на билансот на состојба не соодветствува на фактичката состојба;
- Правниот застапник не го потврдил датумот на изработката на состојбата;
- Приходите и побарувањата не се евидентирани во деловните книги и не се регистрирани во финансиските извештаи;
- Непријавување донации што се добиени од неподобни извори;
- Неевидентирање и неиздавање потврди за примени донации;
- Донации од неовластени извори не се пријавени;
- Немоžност да се потврди дека одредени трошоци се поврзани со исполнување на одредени цели;
- Одредени обезбедени услуги не се придржени од спецификации за побараните услуги.

SFIDAT E ARDHSHME TË INSTITUCIONEVE SUPREME KOMBËTARE - PËRVOJA E ENTIT SHTETËROR PËR AUDITIM TË KROACISË

Parregullsi:

- Të gjitha pasqyrat financiare nuk janë përgatitur/dorëzuar në përputhje me formën e përkruar - të dhënat në pasqyrat financiare nuk përputhen gjithmonë me të dhënat në regjistrat e kontabilitetit;
- Nuk ka evidencë të duhur të kontabilitetit;
- Transaksionet reale nuk regjistrohen;
- Të gjitha mjetet dhe obligimet nuk regjistrohen në tabelat përkatëse;
- Nuk ka aspak evidencë të mjeteve dhe obligimeve/bilancit në datën e përgatitjes së bilancit, ai nuk korrespondon me situatën aktuale;
- Përfaqësuesi ligjor nuk ka konfirmuar datën e marrjes së situatës;
- Të hyrat dhe kërkesat nuk regjistrohen në librat e biznesit dhe nuk regjistrohen në pasqyrat financiare;
- Donacionet e paaportuara të marra nga burime të papranueshme;
- Certifikatat jo-vërtetuese dhe jo lëshuese për donacionet e pranuar;
- Donacionet nga burime të paautorizuara nuk raportohen;
- Pamundësia për të verifikuar që shpenzimet e caktuara lidhen me përmbushjen e disa objektivave;
- Disa shërbime të ofruara nuk shoqërohen me specifikimet për shërbimet e kërkuara.

GENERAL CONCLUSIONS

Amending the Law on Financing of Political Parties and harmonizing certain provisions of the Law with the provisions from the State Audit Law

- SAO should perform an audit, not supervision according to the International Auditing Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) and the State Audit Law.
- Amend provisions of the Law on Financing on Political Parties in a way to:
  - clearly determine the purpose and goals for which political party intends to use funds from public and private sources;
  - eliminate possibility of prohibited financing such as payment on behalf of third parties or donations above the allowed amount.
- Harmonize the Law on Financing of Political Parties with the State Audit Law with reference to the notification of the competent bodies with regard to the identified irregularities.

Discussion in the Parliament could contribute to increase of transparency and accountability of the management of political parties' funds.

ОПШТИ ЗАКЛУЧОЦИ

Измена и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии и усогласување на одредени одредби со одредбите од Законот за државната ревизија

- ДЗР треба да врши ревизија а не надзор, според меѓународните стандарди за ревизија на врховните ревизорски институции (ISSAI) и Законот за државната ревизија;
- Измена и дополнување на одредбите од Законот за финансирање на политичките партии на начин на којшто:
  - јасно ќе се утврди причината и целите поради коишто политичката партија планира да ги користи средствата од јавни и приватни извори;
  - ќе се елиминираат можностите за вршење недозволено финансирање, како што се уплати од трети лица или донации што го надминуваат дозволеният праг.
- Усогласување на Законот за финансирање на политичките партии со Законот за државната ревизија, особено во поглед на известувањето на надлежните тела за идентификуваните неправилности.

Дискусијата во парламентот може да придонесе кон зголемување на степенот на транспарентноста и отчетноста при управувањето со средствата на политичките партии.

ПЕРФУНДИМЕ ТЌ ПЕРГЈИШМЕ

Ndryshimet dhe plotësimet në Ligjin për Financimin e Partive Politike dhe harmonizimi i dispozitave të caktuara me dispozitat e Ligjit për Auditimin Shtetëror

- ZSHA duhet të kryejë auditime në vend të mbikëqyrjes, në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të Institucioneve Supreme të Auditimit (ISSAI) dhe Ligjit për Auditimin Shtetëror;
- Ndryshimet në dispozitat e Ligjit për Financimin e Partive Politike në mënyrë që:
  - Të përcaktohen qartë arsyet dhe qëllimet për të cilat partia politike planifikon të përdorë fondet nga burimet publike dhe private;
  - Mundësitë për financim të jashtëligjshëm, siç janë pagesat nga palët e treta ose donacionet që tejkalojnë kufirin e lejuar, do të eliminohen.
- Harmonizimi i Ligjit për Financimin e Partive Politike me Ligjin për Auditimin Shtetëror, veçanërisht lidhur me raportimin tek organet kompetente për parregullsitë e identifikuar.

Diskutimi në parlament mund të kontribuojë në rritjen e nivelit të transparencës dhe llogaridhënies në menaxhimin e fondeve të partive politike.

TOGETHER TO TACKLE THE PROBLEMS

Parliament

SAO

Government

NGOs

Forms of Cooperation with Citizens

- Participation in discussion forums, conferences and round tables, undertaking joint researches with NGOs;
- Discussing SAO's opinions on bills;
- Participation in working groups for developing policies, positions, etc. in the field of financial control and accountability;
- Cooperation agreements with other control authorities for interaction and coordination;
- Communicating the results of the audits;
- Publishing the information on the SAO website;
- Informing the public and the media about the state of financial activity of the political parties.

ЗАЕДНИЧКИ ДА ГИ РЕШИМЕ ПРОБЛЕМИТЕ

Облици на соработка со граѓаните

- Учество на форуми, конференции и тркалезни маси, како и учество во заеднички истражувања со НВО;
- Елаборирање на мислењата на ДЗР во однос на законодавните акти;
- Учество во работни групи за развивање на политики, ставови и сл. од областа на финансиската контрола и отчетноста;
- Меморандуми за соработка со други контролни органи со цел комуникација и координација;
- Известување за резултатите од ревизиите;
- Објавување информации на веб-страницата на ДЗР;
- Информирање на јавноста и на медиумите за состојбата со финансиските активности на политичките партии.

LE TI ZGJEDHIM BASHKË PROBLEMET

Format e bashkëpunimit me qytetarët

- Pjesëmarrje në forume, konferenca dhe tryeza të rrumbullakëta, si dhe pjesëmarrje në hulumtime të përbashkëta me OSHC-të;
- Hartimi i opinionëve të ZSHA në lidhje me aktet legjislative;
- Pjesëmarrja në grupet e punës për zhvillimin e politikave, qëndrimeve etj. në fushën e kontrollit financiar dhe llogaridhënies;
- Memorandume të bashkëpunimit me organet e tjera të kontrollit për qëllime të komunikimit dhe koordinimit;
- Njoftimi i rezultateve të auditimeve;
- Publikimi i informacionit në faqen e internetit të ZSHA;
- Informimi i opinionit dhe mediave rreth gjendjes së aktivitetëve financiare të partive politike.

State Audit Office
Palata Emanuel Cuckov
Jordan Mijalkov Str.
1000 Skopje
Republic of North Macedonia
Telephone:
++389 2 32 11 520,
++389 2 32 11 262
dizr@dizr.gov.mk

State Audit Office
Tkalčićeva 19
10 000 Zagreb
Croatia
Telephone:
+385 1 46 27 888
+385 1 48 13 296
revizija@revizija.hr

Bulgarian National Audit
Office
37, Ekzarh Yosif Str.
1000 Sofia
+359 2 980 36 90
president@bulnao.government.bg

Contacts:

**Ms. Vyara Angelova, MS Project Leader
Bulgarian National Audit Office
37, Ekzarh Yosif St., Sofia 1000
Tel: + 359 2 981 1929
Fax: + 359 2 9357 521
E-mail: v.nintcheva@bulnao.government.bg**

**Ms. Tanja Janevska, BC Project Leader
State Audit Office
Palata Emanuel Cuckov
Jordan Mijalkov Str., 1000 Skopje
www.dzr.mk
Tel: +389 2 3233 503 ext.107
E-mail: tanja.janevska@dzr.gov.mk**

**Mr. Božo Vuletić-Antić, Junior Project Leader
Tkalčićeva 19, 10 000 Zagreb
Tel: + 385 1 4807 960
Fax: + 385 1 4813 304
E-mail: bozo.vuletic-antic@revizija.hr**

**Ms. Roumiana Tchoukova, RTA
Tel: +389 2 32 33 503 ext. 160
Mob: +389 70 352 268
E-mail : roumiana.tchoukova@dzr.gov.mk**

**Mr. Aleksandar Popovski, RTA Counterpart
State Audit Office
Palata Emanuel Cuckov
Jordan Mijalkov Str., 1000 Skopje
www.dzr.mk
Tel: +389 75 210 147 ext. 224
E-mail: aleksandar.popovski@dzr.gov.mk**

Disclaimer:

This publication has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the project and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Оваа публикација е изработена со помош на Европската Унија. Содржината на оваа публикација е исклучиво одговорност на проектот и на ниеден начин не може да се смета дека ги одразува ставовите на Европската Унија.